

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dvbivm III. An Martyrium aliquando cadat sub consilio?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

obsequium pietatis accuset: Haecenus August. tam-
simè tamen credendum esse hanc inspirationi.

D V B I V M II.

Quando currat obligatio subeundi Martyrium?

PRimo omnes Christiani obligantur ex præcep-
to divino ad Martyrium, saltem in præpara-
tione animi, quia omnes potius debent: velle mor-
tem sustinere, quam negare, aut deserere fidem
Catholicam, aut aliàs peccare mortaliter.

Secundo obligantur sub præcepto omnes
Christiani ad perseverandum Martyrium actò,
quando currit præceptum tuendæ, aut confitendæ
fidei, ut patet ex illo Rom. 10. *Corde creditur ad ju-
sticiam, ore autem confessio fit ad salutem:* docet D.
Tho. d. q. 124. art. 3. ad primum.

Rom. 10.

D V B I V M III.

An Martyrium aliquando cadat sub consilio?

Martyrium aliquando esse opus consilij, si fiat
cum debitis circumstantijs, docuit expresse
D. Tho. 2. 2. q. 124. art. 4. Pro ejus tamen senten-
tiæ majori claritate, sciendum, nemini absolute li-
ceat, sine aliqua rationabili causa, & DEO
grata, se offerre Martyrio. Ita D. Tho. ubi supra art.

D. Thom.
Cyprian.
Athanas.

2. Martyrium (inquit) oblatum debet tolerari patien-
ter, sed non debet dari, quia non debet dari occasio
agendi injuste. Unde D. Cyprianus fugit Marty-
rium, ut conitat ex lib. 1. Epist. & Athanas. ut patet
ex Homil. super Matth. cap. 10. & ex Apologia de su-
ga sua. Hinc eleganter Cyprianus Epist. 83. ait: *Do-
minus confiteri nos magis voluit, quam profiteri, quare
temeritate non caret temere procurare Martyrium.*
Hoc etiam pertinet quod scribit Navar. in *Ma-
nual. cap. 1. num. 14. Peccat mortaliter, qui DEUM
tentat, temere se Martyrio offerens, ipsosque infideles
irritans, & occasionem illis suggerens ad eum occiden-
dum, sine aliqua causa, qua vi præcepti, aut consilij ad
ipsum obliget & dirigat.* Quare olim pro veris Mar-
tyribus habitus non sunt, qui non divini Spiritus
Impulsu, sed temeritate quadam nulla à persecu-
tore facta interrogatione se sacros habere codi-
ces, quos non essent daturi, profiterentur. Baton.
Aanal. Tom. 2. anno Christi 302.

Præterea non dubium, quin si temeritas absit,
quod Martyrium etiam de consilio cum debitis
circumstantijs pro DEI gloria susceptum sit opus
laudabile. Ita docet S. Tho. 2. 2. ut supra art. 3. ad
primum. Imò est praxis Ecclesiæ sanctæ multorum
Martyria colere, qui zelo fidei non citati, neque
interrogati ultro se Martyrio obtulerunt.

Non tamen caret difficultate has circumstantias
explanare, nempe quando Martyrium non urgen-
te præcepto aliquo laudabiliter suscipiatur, quan-
do verò temerè, Divus Thomas ubi supra expressè
docet Martyrium esse consilij Evangelici, cum ex
zelo fidei, & charitate fraterna sponte quis se of-
fert Martyrio, ut multi Sancti fecerunt, non ta-
men explicat circumstantias quando Martyrium
propter gloriam Dei liberè, nemine impellente
susceptum, sit laudabile. Neminem legi hæcenus
expressè de hac re differentem.

D. Iudorus lib. primo Sent. cap. 23. præ alijs ele-

gantissimè explanat, quando Martyrium pruden-
ter sit declinandum, quando verò amplecten-
dum, his verbis: *Vir sanctus ultro se pro agone certa-
minis debet offerre justitia, sed tamen agonis fructum
videns uberrimum non debet declinare laboris pericu-
lum. Quod si major est labor, quam animarum lu-
crum, declinandus est labor, quem minimum comita-
tur augmentum. Utrumque enim fecit Apostolus, qui
& periculum se ultro dedit, ubi maximum animarum
lucrum vidit, & sapienter se periculo abstulit, in quo,
potiorem laborem, quam lucrum esse perspexit. Ultro
se Paulus apud Ephesum periculum obtulit, quia potius
periculum lucrum vidit. Damasci autem ideo periculum
subtraxit suspensum, quia nullam periculi ipsius arbitra-
tus est fructum. Discite quomodo ad Martyrium se offer-
rat quisque ultro, vel quomodo juxta sententiam Dei
cingatur ab altero, & quo non vult ipse ducatur.*

Nos verò majoris claritatis gratia duo ut ve-
rissima constituamus. Primum nulla ratione lice-
re Martyrium directè procurare, aut querere, hoc
est, nullus sine alia causa, quam sufferendi marty-
rium, etiam propter DEI gloriam debet se offerre
persecutorum gladii. Hoc est, quod voluit D.
Thomas, cum inquit, *Martyrium debet tolerari pa-
tienter, non tamen debet dari, quia non debet dari
ocasio agendi injuste, idque sonant sententiæ
aliorum Patrum.*

Dices, non licet procurare directè Martyrium:
quia non licet desiderare, nec gaudere de illo.
Resp. quamvis non liceat directè Martyrium pro-
curare, licitum tamen est desiderio flagitare Mar-
tyrij, ut quam plurimorum Sanctorum mone-
mur exemplis. Ratio est, quia directè querere &
procurare Martyrium non potest fieri sine hoc,
quod alijs demus proximam occasionem injustæ
occisionis: cum verò desideramus vel complacem-
us in spe vel desiderio martyrij, desiderium
præcisè fertur tantum in opus bonum, & hone-
stum, quale est mori pro Christi fide, & ita appe-
timus passionem ex parte nostrâ, non verò actionem
ex parte tyrannorum. Hæc autem adinvicem licet
in se sint conjuncta, voluntate tamen & deside-
rio separati possunt, sicut etiam Dominus deside-
rio patendi ante ejus passionem ferebatur, ut ipse
ajebat, *Baptismo habeo baptizari, &c.* non tamen
desiderabat injustam Judæorum occisionem;
quia potest etiam quis desiderare injurias, & op-
probria ab hominibus illata, pro Christo pati sine
hoc, quod desiderio feratur, ut alijs peccent infe-
rendo ei injurias.

Secundum & tanquam certum constituimus,
licere indirectè ultro se offerre Martyrio, atque
hac ratione Martyrij partem querere. Exempli
causa: Aggreditur quis eorum Tyranno opus ali-
quod bonum, ad quod non tenetur sub præcepto,
cum sit tantum de consilio, ex quo opere præcise
sibi à Tyranno mortem inferendam, ut si ex præ-
dicatione Evangelica inter infideles (casu quo ipse
non attingatur ejusmodi prædicationi) vel ex
auditione, aut celebratione *Massæ* in terris hære-
ticorum, præcognoscat sibi imminere capitis pe-
riculum, tunc non dubium, quin liceat opus illud
bonum, quando ex illo sequitur aliqua utilitas
proximorum, etiam cum periculo vitæ perficere,
quia tunc iste non præbet occasionem proximam
injustæ occisionis, sed potius hoc sequitur ex ma-
litia infidelium, aut hæreticorum.

Oportebit tamen cum judicio considerare,
quando erit laudabile indirectè se offerre Marty-
rio, quando verò DEO acceptius Martyrij decli-
nate occasione: hoc enim pendet ex prudentia &
arbi-

arbitrio boni viri, qui expensis prudenter & mature, postquam DEUM assidue oraverit, omnibus circumstantijs, maxime utilitatis, quæ est rationem proprii sanguinis sequetur, an (inquam) major futura sit utilitas animarum, ut si probabiliter fructus aliquis tam pro adducendis infidelibus ad Christianam Religionem, quam confirmandis, & stabiliendis Catholicis in fidei confessione speretur. Et hoc est quod voluit D. Iulianus d. cap. 23. ubi supra: cujus verba si rectè considerentur duo aptissime explicant. Primum, quando ultra se

quis debeat offerre labori: non enim dixit martyrio (hoc enim directè non licet) sed labori, id est operi alicui bono cum labore conjuncto, ad quod sequatur martyrium. Secundum, quando declinandus sit ille labor, qui ansam præbet martyrio, quando verò sit amplectendus; licet Scholiastes ibi non fuerit assecutus mentem Iuliani. Hæc sub iudicio doctiorum.

DE PROCURANDA CONVERSIONE OMNIUM GENTIUM.

LIBRUM V. PARS IV.

De Communicatione in genere cum Infidelibus.

DUBIUM I.

An, & quatenus liceat communicare cum Infidelibus tam in conversatione, quam in alijs?

Infideles alij numquam in Ecclesie gremio fuerunt, ut Gentiles, & Judæi: Alij fuerunt aliquando in ea, & in illos habet quoddam jus Ecclesia ratione baptismalis characteris, ut hæretici & schismatici. Præterea communicatio, aut contingere potest in actionibus non spectantibus propriè ad infidelitatem, ut in politica conversatione, & convictu &c. aut est in ipsius actionibus infidelitatis, quæ spectant ad cultum superstitiosum, idque vel directè, ut simul cum infidelibus sacrificando idolis; aut indirectè aliquo modo, ut suppeditando infidelibus materiam ad cultum superstitiosum.

Conclusio prima. Nullatenus licet cum infidelibus communicare in aliquo opere infidelitatis directè: nam omnia huiusmodi opera sunt per se mala.

Conclusio secunda. Certum est non licere extra casus necessitatis communicare ullo modo cum infidelibus hæreticis, apostatis, cum sint ab Ecclesia excommunicati: quod tantum intelligi debet, de hæreticis nominatim excommunicatis, juxta tenorem Extrav. de. Ad evitanda: de qua nos infra lib. septimo latius dicemus, agentes de communicatione cum hæreticis.

Conclusio tertia. Cum infidelibus alijs, qui nec sunt hæretici, nec apostatæ, licet possunt politicè communicare illi, qui sunt in fide solidi, quoniam tales infideles non sunt excommunicati ab Ecclesia, cum sint extra illam, & aliunde nullum tunc imminet periculum ex illorum conversatione. Qui autem infirmi sunt, non debent cum huiusmodi infidelibus communicare: nam exponerent se periculo, ut docet D. Thom. 2. 2. quest. 10. artic. 9.

Thom. à Jesu Oper. Tom. 1.

Conclusio quarta. Licet Catholicis vendere infidelibus ea, quibus constat eos ab utroque ad superstitiosum cultum, iusta & rationabili causa, ut verbi gratia, vendendo Judæis agnum, instante festo Paschatis, aut idolum alicui gentili. Ita docet Gregor. de Val. secunda secunda, quest. 10. punct. quinto, secutus Sylvest. ver. Infidelitas, quest. quarta. Ubi rectè distinguit de causa, qua inducitur quis, ut rem suppeditet infidelitatem vel illa est rationabilis propter necessitatem aliquam, & tunc licitum erit suppeditare quamcumque rem quocumque modo destinatam ad malum usum, quoniam non tenetur quis cum notabili detrimento suo, consilere spirituali indemnitate alterius, sed potest commoditatem suam spectando negligere lapsum alterius spirituales, quando non tenetur illum vitare. Si vero quis non habeat causam rationabilem suppeditandi, vel vendendi rem infideli, qua is est abusus, peccabit suppeditando, quoniam ex charitate tenetur quilibet quantum in se est impedire peccatum proximi, si hoc potest, absque notabili detrimento. Ita docent hi auctores, & existimant distinctionem hanc rationabilis, aut irrationabilis causæ pro regula habendam in huiusmodi, & similibus casibus, quando præbentur materiam peccandi sine intentione, ut possimus discernere quando sit peccatum ex parte nostra, & quando non. Cajetanus verò Secunda secunda quest. 169. artic. secundo ad quartum, alia usus est distinctione. Aut enim, inquit, quæ venduntur paganis, per se ad superstitiosos eorum ritus, aut ceremonias spectant, ut idolum, vestis sacerdotalis, superstitiosa fana sive synagogæ superstitiosis usus destinata: aut sunt res mediæ, & indifferentes, ut sunt herba, flores, animalia, &c. Prioris generis res non licet vendere infidelibus: posterioris verò generis licet ex mente Cajet. vendi possunt. Hæc circa communicationem cum infidelibus in genere dicta sufficiunt; cætera, quæ peculiariter spectant ad communicationem tam cum hæreticis, schismaticis, Judæis, & Saracenis, quam cum Gentibus habendam suis proprijs locis latius prosequemur.

Interim tamen illud animadvertere oportet, ad

Greg. de Valent. Sylvestro.

Cajetan.

